

Ålesund
kommune

Årsplan

Ratvikåsen barnehage
2024/2025

Open, engasjert og modig

Innhald

Barnehagen sitt samfunnsmandat	3
Førmålet med barnehagen sin årsplan	4
Årsplanen sin funksjon	4
Ratvikåsen barnehage	5
Satsingsområde og pedagogisk plattform 2024-25	6
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som treng ekstra støtte	6
Prosjekt: «Tidlig innsats og spesialpedagogisk hjelp»	6
REKOMP: Regionalt samarbeid for kompetanseutvikling i barnehage	7
Miljøfyrtårn	7
Prosjektarbeid	8
De 3 pedagogene	8
Visjon	10
Verdiar	10
Barnehagen sitt innhald	11
Omsorg	11
Leik	11
Danning	12
Læring	12
Vennskap og fellesskap	13
Barn sin medverknad	14
Samarbeid	15
Samarbeid mellom heimen og barnehagen	15
Samarbeid mellom barnehagen og andre aktørar	16
Overgangar	18
Overgangar i barnehagen	18
Overgangen mellom barnehage og skule	19
Barnehagen som pedagogisk verksemd	19
Planlegging	20
Dokumentasjon	20
Vurdering	21
Arbeidsmåttane til barnehagen	22
Progresjon	22
Fagområda	22
Årshjul 2024/2025	30
Kjelder	31

Barnehagen sitt samfunnsmandat

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

(Barnehagelova, 2005, §1. Formål)

Førmålet med barnehagen sin årsplan

Årsplanen er eit arbeidsreiskap for barnehagepersonalet og dokumenterer vala og grunngevingane til barnehagen.

(Rammeplan for barnehagen - innhald og oppgåver, 2017, s. 37)

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der innholdet skal planlegges, dokumenteres, og vurderes. Barnehagen sitt pedagogiske arbeid skal være grunngitt i Barnehageloven og i Rammeplanen. Som bestemt i Rammeplanen for barnehager, skal barnehagen sitt samarbeidsutval (SU) godkjenne årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Det blir utarbeidet en årsplan for hvert barnehageår i hver barnehage. Styrer publiserer årsplanen digitalt via nettsida, samt via IST til alle foreldre og foresette, når den er godkjent av SU. De ansatte får utdelt papireksemplar/hefte. Årsplanen ligger til grunn for de ansatte sitt videre arbeid med pedagogiske planer for kortere og lengre tidsrom.

Årsplanen sin funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehageloven i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet. Ifølgje rammeplanen har planlegging av barnehagen sitt innhald og arbeid fleire funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa
- Synligjør barnehagen si tolkning og realisering av rammeplanen
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten

Barnehagen sin årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetene sin oppfølging og tilsyn med barnehagen. Den er nyttig å bruke i samarbeid med føresette og andre samarbeidsparter.

Ratvikåsen barnehage

Barnehagen er godkjent for 36 plasser. Vi er 8 barn på Maurene (småbarn) og 20 barn på Tretoppen (storbarn), flere barn kan komme til gjennom året. Vi deler barnegruppene og tilrettelegger for læring etter alder og utvikling gjennom det pedagogiske arbeidet. Inne har vi god plass og et variert miljø. I april 2023 flyttet vi inn i nyoppusset barnehage.

Vi trives svært godt i de nye lokalene, de er godt tilpasset barnehagedrift. Her har barna gode muligheter til å utfolde seg i lek og andre aktiviteter, til å skaffe seg erfaringer og ny kunnskap.

Vi er så heldige at barnehagen vår ligger nær naturen. Vi bruker Hatlaåsen flittig, og når vi skal til sjøen har vi mange steder vi kan gå.

Lekeplassen vår er stor og variert. Vi har en fin skog, marker, asfaltplass til sykling og en liten akebakke. Vi ønsker at barna skal få mange naturopplevelser i all slags vær gjennom året, både i nærmiljøet og på lekeplassen.

Overordnet tema for barnehageåret er «Årstidene», der alle fagområder vil bli implementert og står i fokus.

Personalet

Pedagogiske ledere:

Marianne Assev, Tretoppen 100%

Jowita Rusnarczyk-Wachala, Maurene 100%

Barnehagelærer:

Marita Alvestad Breivik, Tretoppen 100%

Fagarbeidere:

Sheena Villar Jensen, Maurene 100%

Veronika Giske, Maurene 100%

Lisbet S. Knutsen, Tretoppen 64%

Mona Sævrøy Reiten, Tretoppen 100%

Assistenter:

Ana Ramos, Tretoppen 100%

Vilma Lagestad Horn, Tretoppen 20%, Maurene 80%

Styrer:

Dagrunn Krogsæter, kontor 60%, 40% på Tretoppen

Vikarer gjennom året :

Ingvild Kalvø, Fagarbeider

Kari Veblungsnes, Fagarbeider

Shaza, Fagarbeider

Satsingsområde og pedagogisk plattform 2024-25

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som treng ekstra støtte

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barna sine behov og føresetnader, også ved behov for ekstra støtte i kortare eller lengre periodar.

Barnehagen skal arbeide målretta og systematisk for at barn som treng ekstra støtte får eit inkluderande og likeverdig tilbod, og slik vere ein del av eit meningsfullt fellesskap.

Om det er grunn til å tru at barnet sitt behov ikkje kan dekkast innanfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldra om retten til å krevje ei sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp. Barnehagen skal sørge for at barn som mottek spesialpedagogisk hjelp, inkluderast i barnegruppa og i det allmennpedagogiske tilbudet.

(Rammeplan kap. 7)

Prosjekt: «Tidlig innsats og spesialpedagogisk hjelp»

Ålesund kommune ønsker å gi alle barn et likeverdig tilbud med høy kvalitet og god praksis. Et likeverdig tilbud vil kreve både tilrettelegginger og lokale tilpassninger av innhold. Tidlig innsats handler om et godt pedagogisk tilbud og tilpasset omsorg til alle barn. Kvaliteten handler om de opplevelser og erfaringer både barn, foreldre og ansatte har av tilbudet som blir gitt, og blir skapt gjennom handling.

Formålet med prosjektet er å:

- Styrke det allmennpedagogiske arbeidet.
- Øke bruk av ressurser på forebyggende arbeid og kunne møte behovet til flere av barna innenfor det ordinære barnehagetilbudet.
- Etablere nytt felles system for organisering og oppfølging av individuelle vedtak for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsett funksjonsevne. Vi ønsker en helhetlig tilnærming til arbeidet. For oss handler dette om en helhetlig tilnærming om at barn sine uttrykk forstås i lys av både individuelle forutsetninger og omgivelsene og miljøet barnet er en del av. Dette gjør at vi viser interesse for alle element som kan påvirke barnet sin trivsel, utvikling og læring.

REKOMP: Regionalt samarbeid for kompetanseutvikling i barnehage

Dette er en flerårlig kompetanseplan for kommunene Ålesund, Giske, Stranda, Sykkylven, Fjord og Sula. Det er en regional ordning for kompetanseutvikling som skal stimulere til godt samarbeid mellom barnehagemyndighetene, barnehageeier, universitet og høyskoler, statsforvalteren og andre aktører, dette for å sikre god kvalitet i barnehagene. Målet er å sikre et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. For å kartlegge kompetansebehovet til hver enkelt barnehage, er det sett ned en arbeidsgruppe som består av en representant fra hver kommune, PPT og private barnehager.

I Ratvikåsen barnehage har vi i år tema observasjon, planlegging og vurdering. Vi vil se nærmere på hvordan vi kan bruke dokumentasjon som læringsverktøy for barna.

Miljøfyrtårn:

Ratvikåsen barnehage er miljøfyrtårn sertifisert. I vår barnehage skal vi:

- Ha fokus på gjenbruk, kildesortering og materiell fra naturen.
- Det vil i løpet av året bli utviklet en egen miljøpedagogisk plan for barnehagen

Prosjektarbeid

Ratvikåsen barnehage sitt verdigrunnlag er inspirert av den pedagogiske tenkingen som kommer fra byen Reggio Emilia, i Nord-Italia. Grunntanken i denne filosofien er at barn er født med alle muligheter, og er kompetente fra fødselen av. De har rett til å være delaktige i egne liv, og lærer best og mest når lek og aktivitet er indre motivert.

I tråd med Reggio Emilia filosofien skal barna sine interesser komme til uttrykk i aktiviteter og prosjekt. Det er barna sine interesser, spørsmål og ideer som skal bidra til å drive prosjektarbeidene framover. Ansatte må bruke både deltagende og ikke-deltagende observasjon, i tillegg til samtaler med barna aktivt, for å utforme prosjektene. Det er de ansatte sine oppgaver å utvikle barna sine tanker og ideer til utforskende og lærende aktiviteter, i samsvar med årsplan og rammeplan.

De minste barna uttrykker seg og lærer gjennom bruk av kroppsspråk og sanseinntrykk, og mange av aktivitetene for de minste må derfor fokusere på å gi barna førstehåndserfaringer og sanseopplevelser.

For hvert prosjekt skal det utarbeides et prosjektheft, som synliggjør hva fagområder man har jobbet med. Heftet skal arkiveres i barna sine permer. Prosjektene skal også henges opp på dokumentasjonsveggen i garderobaen etter hvert som de er ferdige, slik at foreldre kan sjå dei.

De 3 pedagogene

Vi ønsker ikke, og kan ikke, kopiere metodene og arbeidet de gjør i Reggio Emilia. Deres tenking er en inspirasjon og veiviser for oss. De 3 pedagogene, er konkrete arbeidsmetoder vi har tatt til oss frå Reggio Emilia. Her sier vi litt om vva de 3 pedagogene betyr i vår hverdag:

Den 1. pedagogen: De ansatte

- Vi skal vere opne og nysgjerrige på barnet, spørjande og lyttande. Bli kjend med BARNET!
- La også barna bli kjend med DEG! fortel om den gongen du tok fly første gong, om kva du har gjort i helga, om katten/hunden din, og om kven DU er.
- Vi skal vere bevisst på korleis vi utformar det fysiske miljøet. Vi skal

visе barna kva moglegheiter som finst, og vere nær barna i leiken både ute og inne.

- Dei tilsette skal ha fokus på barna, og private samtalar skal vere på eit minimum i løpet av arbeidsdagen. Ikkje gi beskjedar til kvarandre i utide (til dømes når vaksne er opptatt i leik). Vi legg att private utfordringar heime, når vi er med barna.
- Vi skal vere tilgjengelege for barna, både fysisk og mentalt. Bruk blikk-kontakt, smil, barnets namn og anerkjenning aktivt, for å bygge relasjonar med alle barna.
- Dei tilsette skal vere medvitne på kor tid dei skal vere aktive/trekkje seg tilbake. Hugs at barna må få tid til å prøve i eige tempo, men også oppmuntrast til å hjelpe kvarandre.
- Dei tilsette skal etterstreve ein autoritativ veremåte. Dette førebygg frustrasjonar og konflikthar, og skaper tryggleik.

Den 2. pedagogen: Barna

- Barn har rett til å medverke i eigen barnehagekvardag;
 - o Sjå eige kapittel om dette, samt kapitla om prosjektarbeid.
- Det er barna sine interesser, spørsmål og idear som skal bidra til å drive prosjektarbeida fram
- Barn lærer best når dei er aktive og gjer sine eigne erfaringar, i samarbeid med andre barn eller vaksne.
- Barn ønsker å vere sjølvstendige, og å vere til nytte for andre.
- Vi skal la barna delta aktivt i rutinesituasjonar, til dømes; Ringe med ryddebjella, velje song-kort i samlinga, rydde koppen og fatet sitt etter måltida, hjelpe kvarandre å kle av/på mm.

Den 3. pedagogen: Det fysiske miljøet, ute og inne.

- Det fysiske miljøet skal vere ryddig og oversiktleg.
- Det meste av leiker skal vere tilgjengeleg for barna, slik at dei kan undersøkje og gi seg tid.
- Vi skal prøve å skape «rom i romma», eigne leikemiljø
- Lag gjerne leikemiljø inspirert av prosjekta som er aktuelle akkurat no, til dømes ein grøn larvekrok med larvebøker, larvespel /puslespel, bilete av larvar mm.

- Det er lov å ta med leiker til dømes frå kjøkkenmiljøet til bil-leiken, kanskje er dei i bil-leiken på camping og treng mat og kasserolle til å lage seg mat på tur. Dette skjønner vi dersom vi er tett på leiken, og følger med på innhaldet og samhandlinga i leiken.
- Gangen kan brukast til å springe, sile osv. (grovmotoriske aktivitetar), spesielt for dei minste. Kost golvet først ved behov.

Sjå også kapittel om barns medverknad, planlegging, vurdering, dokumentasjon og fagområda. Desse kapitla seier mykje om kva som er vårt barne-syn og kunnskapssyn.

Dei tilsette sin praksis skal samsvare med verdiane som ligg til grunn i Reggio-filosofien, i rammeplanen for barnehagar, og i denne årsplanen.

Visjon

Visjon for kommunalområde opplæring

Robuste menneske med evne, vilje og mot til samskaping

Visjon i eigen barnehage:

I Ratvikåsen barnehage skal barna oppleve spanande dagar og glitrande augeblikk, i fellesskap med andre barn og vaksne.

Verdiar

Ratvikåsen barnehage sitt verdigrunnlag er inspirert av den pedagogiske tenkinga som kommer frå byen Reggio Emilia i Nord-Italia. Grunntanken i denne filosofien er at barn er født med alle muligheter, og er kompetente frå fødselen av. De har rett til å være delaktige i egne liv, og lærer best og mest når lek og aktivitet er indre motivert. Les mer om denne filosofien i kapittelet «Arbeidsmåtene til barnehagen».

Barnehagen sitt innhald

Innhaldet i barnehagen skal vere allsidig, variert og tilpassa enkeltbarnet og barnegruppa. Ein skal sjå arbeidet med omsorg, danning, leik, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk i samanheng og samla bidra til den allsidige utviklinga til barna.

(Rammeplanen kap. 3)

Omsorg

Rammeplanen sier at omsorg er en forutsetning for at barna skal være trygg og trives, og for at de skal utvikle empati og nestekjærlighet. Vi skal legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre. Alle barn skal møtes på en åpen, varm og interessert måte.

Definisjonen på omsorg er å legge egne behov til side for å ivareta andre sine behov. Det er dette vi gjør i barnehagen, vi må være 100 % til stede både fysisk og mentalt for å kunne ivareta barns behov for omsorg. Vi skal hele tiden forsøke å forstå barn sine handlinger og følelsesuttrykk, og møte barna ut fra deres individuelle behov.

Personalet skal arbeide for eit miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter omsorgshandlingene til barna. Vi skal være gode rollemodeller for barna, og skape en trygg, rolig og god atmosfære på avdelingene.

Leik

Leken er barn sin livsverdi. Lek og bevegelse er det barna selv velger å gjøre når de kan. I leken utvikler barn blant annet motorikk, språk, og matematisk kompetanse. Å utvikle sosial kompetanse er en stor del av lekens pedagogiske funksjon. En lærer for eksempel å vente på tur, å sette grenser for seg selv, å ta omsyn til andre sine grenser, å tåle motstand og frustrasjon, å ta initiativ, og å lete etter løsninger.

Den viktigste leken er den barna selv tar initiativ til, og som er fri fra voksne sin styring. Der leken i seg selv er det viktigste, der en kan være et hode høyere enn seg selv, prøve ting en kanskje egentlig ikke tør, og der en kan være i flyt-sonen og oppleve mestring og tru på at man kan.

Selv om den barnestyrt leken er viktig, er de voksne sin rolle likevel

aktiv. Vi skal hjelpe barna med konfliktløsning, hjelpe de som strever med å komme inn i leken, og se til at alle får være med å bestemme. Da må vi vere nær barnas lek hele tiden, så nær at vi kan høre hva de pratar om, se kroppsspråk og dynamikken i gruppa. Vi skal ha kunnskap om ulike lekeformer, og hvordan vi kan legge til rette for variert lek inne og ute.

Danning

Rammeplanen for barnehagar:

«Barna skal støttast i å uttrykkje synspunkt og skape mening i den verda dei er ein del av. Gjennom samspel, dialog, lek og utforskning skal barnehagen vere med og sørgje for at barna utviklar kritisk tenking, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at dei kan bidra til endringar» (s. 21)

Ut frå det Rammeplanen seier, kan vi sjå danning som ei førebuing til å bli ein aktiv deltakar i eit demokratisk samfunn, og i eige liv.

Ratvikåsen barnehage skal difor bidra til at barna forstår og lærer verdiar og normer som er viktige for fellesskapet. Dei tilsette skal også støtte identitetsutviklinga og den positive sjølvforståelsen til barna. For å ivareta viktige dannelsingsprosessar, er lek, - barna si livsverd - heilt sentral.

Danning skjer heile tida, i alle situasjonar. Danning skjer både i barnehagen, heime, hos familie, slekt og venar, i fritidsaktivitetar, via media, med meir.

Alle kapitla i årsplanen er sentrale for barna si danning i barnehagen.

Læring

Læring skjer på mange plan.

I Ratvikåsen barnehage er trygge relasjonar ei føresetnad for læring, og grunnleggjande i vårt læringssyn og barnesyn. Eit utrygt og usikkert barn vil vere hindra i å utvikle seg og lære ut frå sitt fulle potensiale. Alle barn og foreldre skal ha eit trygt og godt barnehagemiljø, bli tatt på alvor, og møtt ut frå sine egne behov.

Læring er også den enkelte sin kognitive prosess, og personalet skal tilpasse utfordringar og stimulering ut frå barnet sine individuelle føresetnader.

Læring er også samarbeid og kommunikasjon, til dømes å leite etter løysingar saman, og å teste ut ulike idear.

Alle desse 3 læringsnivåa (relasjonar, kognitive prosessar, og samarbeid og kommunikasjon), skal vere ein del av kvardagen til barna.

Kvardagen vår består også mykje i rutinesituasjonar. Vi skal ete frukost, lunsj og frukt, rydde leiker, ha samling, og dele oss i grupper. Mange av dei potensielle læringssituasjonane skjer i slike overgangar og rutinesituasjonar. Det er derfor utruleg viktig at personalet er relasjonsorienterte, individorienterte og samarbeidsorienterte på same tid, gjennom heile dagen, og klarer å kombinere fleire av rammeplanen sine verdiar og fagområde i den daglege kontakta med barnet. Sjå til dømes avsnittet om overgangar for meir konkrete eksempel på korleis vi skal få til dette.

Rammeplanen sei at dei tilsette skal anerkjenne og stimulere barnas nysgjerrigheit, kreativitet, og vitelyst, og dette skal leggjast til grunn for læringsprosessane. I Reggio-filosofien er også dette sentralt. Vi skal ikkje gi barna alle svara, men utforske spørsmåla deira, løysningsforslaga og undringane saman med barna i prosjektarbeida våre. Kanskje fins det ikkje berre ein rett måte? Eller kanskje må vi prøve oss fram mange gangar til vi finn akkurat rette svaret?

Vennskap og fellesskap

I barnehagen lærer barn byggesteinane som trengs for å danne vennskap. Sjå til dømes kapittel om leik, medverking og danning for meir om kva desse byggesteinane består i. Nokre barn får en «besteven» i barnehagen, men dei fleste bytar leikekameratar ut frå alder, modning og interesser. Vi skal ha fokus på at sjølv om ein har ein besteven, kan ein også vere leikekamerat med fleire. Det er inkludering som skal vere i fokus, og dei tilsette må vere aktive og nære for å vite korleis dei skal legge til rette for sosialt fellesskap for alle born.

I barnehagen skal alle barn oppleve å vere viktige for fellesskapet, og vere i positivt samspel med barn og vaksne. Vi skal mellom anna samtale med barna om samhandling, støtte barna i å setje egne grenser og respektere andre sine grenser, støtte barna i å ta andre sitt perspektiv, sjå ei sak frå fleire sider, og setje ord på kjensler, opplevingar og meiningar.

Rammeplanen for barnehagar er tydeleg på at dei tilsette skal førebyggje, stoppe og følgje opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkingar og uheldige samspelsmønster. Dette krev eit tett samarbeid med foreldra, og pedagogiske leiarar skal rådføre seg med styrar dersom dei ser teikn på slike situasjonar. Styrar eller pedagogisk leiar kontaktar foreldra etter behov, avtalar eit møte, utvekslar observasjonar og synspunkt, og blir einige om vegen vidare. Det skal også vere tydeleg for foreldra at de kan komme til oss når det er noko dei lurar på, og bli tatt på alvor. Ingenting er for stort eller smått til å ta ei samtale om, vårt felles fokus skal vere det beste for barna!

Barn sin medverknad

Barnehagen skal ivareta barna sin rett til medverknad ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagen sitt daglege innhald, jf. Lov om barnehagar kap. II- §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1

I følge rammeplanen kapittel 4 skal barnehagen vere bevisst på dei ulike uttrykksformene til barna og leggje til rette for medverknad på måtar som er tilpassa alder, erfaring, dei individuelle føresetnadene og behova til barna.

Å medvirke handler om å sette spor etter seg, og å være en aktiv deltaker i eget liv. Barna skal medvirke til å skape rammene de lever i hver dag, ut fra egne forutsetninger. Samarbeid med foreldrene er også en sentral del i å legge til rette for barn sin medvirkning i barnehagen.

Det viktigste i barn sitt liv er lek. Derfor er å legge til rette for variert og skjermet lek, ut fra barns interesser og utvikling, noe av det viktigste vi kan gjøre for å legge til rette for barnas medvirkning.

Å være **lyttende, sensitive voksne** er avgjørende for at barn skal kunne medvirke i hverdagen. Barn bruker mer enn verbalspråk for å uttrykke følelser og ønsker. Men **aktive, lekande og samtalende voksne** må vi også være, **samtidig** som vi er lyttende og sensitive.

Vi skal praktisere **anerkjennende kommunikasjon** og en **autoritativ voksenrolle**. For at barna skal bli sett, hørt og tatt på alvor, må vi bruke leken aktivt til å utøve denne voksenrollen.

Alle barn skal oppleve at «min mening ble hørt og tatt på alvor, selv om jeg kanskje ikke fikk det som jeg ville denne gangen». Eller at «mine ideer har materialisert seg i eit flott byggverk av treklossar i samarbeid med lekekompisen og en voksen, og at det kan stå til neste dag for å leke videre». Eller vi tar bilete slik at vi husker hvordan det var bygd!

Reggio Emilia- filosofien er en viktig del av hvordan vi arbeider for å ivareta barns rett til medvirkning i barnehagen.

Samarbeid

Samarbeid mellom heimen og barnehagen

Samarbeidet mellom heimen og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldra og barnehagepersonalet har eit felles ansvar for at barnet skal trivast og utvikle seg

(Rammeplanen kap. 5)

For å sikre samarbeid med hjemmet, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutval. **Foreldrerådet** består av foreldre/foresatte til **alle** barna, og skal fremme deres interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppa skaper et godt barnehagemiljø.

Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet blir lagt frem for foreldre og samarbeidsutvalget. For å sikre samarbeidet med hjemmet, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

I Ratvikåsen barnehage består foreldrerådet av alle foreldre/foresatte som har barn i barnehagen. Foreldrerådet kan ha møter der de tar opp saker etter ønske fra foreldrene. Personalet kan være med dersom foreldre/foresatte ønsker dette. Leder for foreldrerådet er foreldrene sine representanter i SU.

Foreldrerådet kan ha ansvar for tilstelninger, dugnader og møter gjennom året. SU er et rådgivende, kontaktskapende og samordnet

organ. Det er to representanter fra foreldrene og to representanter for personalet i tillegg til styrer. Eier kan være representert, men ikke med fler enn i hver av de andre gruppene.

Samarbeidsutvalet skal godkjenne barnehagens årsplan.

Samarbeidsutvalget 24/25 i Ratvikåsen barnehage:

Foreldrerepresentanter: Christoffer Wennersberg (Storbarn) og Jorunn Berg (Småbarn)

Personalrepresentanter: Marita Alvestad Breivik og Veronika Giske

Styrer Dagrunn Krogsæter møter fast som eierrepresentant og virksomhetsleder Marthe Lundemo møter ved behov.

I tillegg har vi i Ratvikåsen barnehage:

- Foreldremøte om høsten
- Besøksdager for nye barn og foreldre i juni
- Tilbud om foreldresamtaler 2 ganger pr år
- Periodeplaner, prosjektplaner, ukeplaner, månedsplaner og månedsbrev
- IST
- Årshjul med oversikt over foreldrearrangement, planleggingsdager med mer.
- Tett dialog med foreldre i det daglige, barnas beste skal være i fokus!

Samarbeid mellom barnehagen og andre aktører

Regjeringa ventar – at kommunar og fylkeskommunar arbeider målretta for ein felles kultur for samarbeid på tvers av tenestene for å gi barn og unge som treng det, et heilskapleg tilbod. Godt tverrfagleg samarbeid handlar om at ulike fagmiljø arbeid saman og ser tilboda til barn og unge i samanheng

(St.meld. 6, 2019-2020, s. 6)

I Ålesund kommune samarbeider barnehagane tverrfaglig med ulike aktørar som PPT, barnevernstjenesten, helsestasjoner, ressursteam, barnehabiliteringa, skoler m.m.

Samarbeidsaktører utenom disse for Ratvikåsen barnehage er blant andre Ålesund brannvesen, bibliotek og Hatlane omsorgssenter.

Teieplikt, opplysningsplikt og avverjeplikt

Barnehagelova § 44 pålegg teieplikt om forhold dei tilsette i barnehagen blir kjent med gjennom si stilling (jf. Fvl. § 13). Teieplikta er ein viktig føresetnad for at barnehagen skal bli informert om opplysingar i høve familieforholda til barn som kan vere avgjerande for opphald, trivsel og utvikling i barnehagen.

Barnehagelova § 46 pålegg tilsette i barnehagen, utan hinder av teieplikt, å gi opplysingar til barnevernstenesta når det er grunn til å tru at det er mishandling av barn i heimen, eller andre formar for alvorleg omsorgssvikt. Dette vert kalla meldeplikt. I tillegg skal ein gi opplysingar til barnevernstenesta når ein bli bedd om det. Dersom ein tilsett i barnehagen mistenkjer mishandling, overgrep eller omsorgssvikt:

Ifølge straffelovens generelle bestemming om avverge, §196, er ein kvar forplikta til å søke å avverge ei straffbar handling eller følgjene av den, på eit tidspunkt då det fremdeles er mogleg, og det framstår som sikkert eller mest truleg at handlinga er eller vil bli begått. Den generelle avvergingsplikta gjeld også tilsette i barnehagen.

Alle tilsette i barnehagen har godkjent politiattest.

Overganger

Når barnet byrjar i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldra leggje til rette for at barnet kan få ein trygg og godt start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutinar og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjonar og knyte seg til personalet og til andre barn
(Rammeplanen kap. 6)

I april får dere e-post fra barnehagen, med litt informasjon om plan frem til oppstart i august. Alle nye barn og foreldre får tilbud om å komme på 4 besøk i barnehagen i juni, ca. 45 min per besøk. Da får vi god tid å bli litt kjent før august, og vi snakkar sammen om hvordan den første tida i barnehagen skal bli best mulig for barna deres.

På planleggingsdagen i juni, går de ansatte gjennom plan for å ta imot nye barn i august.

Overganger i barnehagen

Personalet skal sørge for at barnet og foreldra får tid og rom til å bli kjende med andre barn og anna personale når eit barn byter gruppe
(Rammeplanen kap. 6)

Vi i Ratvikåsen barnehage har besøksdager fra slutten av mai, og i juni, for de barna som skal bytte gruppe internt. Barna er på sin nye gruppe 1-3 timar per dag, en gang i uka. Kortere tid i starten, lengre når vi nærmar oss ferie. De er på ny gruppe fra første dag vi åpner etter ferien, uavhengig av om det nye barnehageåret har startet (1. august). Da får de som bytter gruppe gjerne noen rolige dager med færre barn og mer fleksible hverdager, før de helt nye barna starter på avdelingen.

Overgangen mellom barnehage og skule

Barnehagen skal i samarbeid med foreldra og skulen leggje til rette for at barnet kan få ein trygg og god overgang frå barnehage til skule, og eventuelt til skulefritidsordninga

(Rammeplanen kap 6)

I Ratvikåsen barnehage følger vi Ålesund kommune sin gjeldende handlingsplan og rutine for overgang mellom barnehage og skole. Foreldrene til førskolebarna får informasjon om skolestart på foreldremøte i september.

Barnehagen som pedagogisk verksemd

Barnehagen skal vere ei pedagogisk verksemd som skal planleggast og vurderast.

Barn og foreldre har rett til å medverke i desse prosessane.

(Rammeplan kap. 7)

Ratvikåsen barnehage gir rom for at barn og foreldre/foresatte kan medvirke i disse prosessene. Gjennom brukerundersøkelser, foreldremøter og samarbeidsutvalg får foreldrene anledning til å delta i disse planlegingsprosessene. Vi lar barna medvirke med innspill i hverdagen. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplan. Barnehagen har fem planleggingsdager i året, dette for å ivareta planleggingen av det pedagogiske arbeidet.

Planlegging

Barnehagen skal tenke og handle langsiktig og systematisk, og planlegginga må basere seg på kunnskap om barn sin trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe

(Rammeplan kap. 7)

Det meste av planlegginga skjer i møter, og i pedagogane si planleggingstid. I tillegg kjem styrar si tid til overordna planlegging og koordinering av den pedagogiske verksemda.

«Planlegginga skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa. Planlegginga synleggjer korleis barnehagen tolkar og realiserer rammeplanen, og skal vere utgangspunkt for refleksjon og utvikling av verksemda» (Rammeplanen 2017, s.37)

Planlegging og dokumentasjon bidrar til å synleggjøre det arbeidet som skjer i barnehagen, men bidrar også til progresjon for enkeltbarn og barnegruppe. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan være med på å gi foreldre et innblikk i barnehagehverdagen, og om hvordan barnehagen oppfyller krava til barnehageloven og rammeplan.

(Rammeplan s. 39)

Dokumentasjon

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i arbeidet med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske verksemda. Vurderingar i høve trivsel og allsidig utvikling skal dokumenterast når det er naudsynt for å gi eit tilrettelagt tilbod. Barn har rett til vern om sin personlege integritet. Foreldre har rett til å sjå og få utlevert dokumentasjon om eigne barn, og til å få sletta eller korrigert opplysingar som er feilaktige eller misvisande.

(Rammeplan kap. 7)

Pedagogisk dokumentasjon skal brukes til å se ting i et nytt lys. Pedagogisk dokumentasjon skal brukes i samtale med barna, ved å stille de opne spørsmålene som inviterer til refleksjon saman med barna og mellom ansatte.

Pedagogisk dokumentasjon består av ulike deler som saman danner en helhet.

- Observasjon
- Planlegging
- Dokumentasjon
- Refleksjon

Ved å ta for seg de forskjellige punkta, kan en reflektere over det som har skjedd, og om det allereie er en vei videre i læringsprosessen.

Vurdering

Hovudformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får eit tilbod som er i tråd med lov og forskrift

(Rammeplan kap. 7)

Dokumentasjon er grunnlaget for vurdering.

Vurderingsarbeid skjer på ulike områder. Vi er underlagt tilsyn frå barnehagemynda av barna og personalet sine omgivnader knytt til helse, miljø og tryggleik. Vi er også pålagt å rapportere på ulike område kvartalsvis (verksemdsleiar og styrar). I tillegg har vi jamlege risikovurderingar, som dannar grunnlaget for prosedyrebeskrivingar, avviksmeldingar og handlingsplanar.

Sist, men ikkje minst, er det vi kallar det barnehagebaserte vurderingsarbeidet sentralt. Dette arbeider skjer kvar dag, formelt og uformelt, hos dei tilsette, både individuelt og i samarbeid.

- Vi tar opp det einskilde barn sin trivsel og utvikling på avdelingsmøte, personalmøte og pedagogmøte. Bekymring for barns trivsel eller utvikling skal bli drøfta med styrar. Styrar, og pedagogiske leiarar har ansvar for at foreldra blir involverte på en god måte.
- Alle arrangement skal planleggast og evaluerast skriftleg, og lagrast i eiga mappe på fellesbrukaren (F).
- På avdelingsmøta, pedagogmøta og planleggingsdagane skal vi mellom anna diskutere/reflektere over etiske dilemma. Å være bevisst på vår pedagogiske praksis er nødvendig for å vidareutvikle den pedagogiske kvaliteten i barnehagen.

- Kvar enkelt tilsett har også ansvar for kvar dag å reflektere over eigen praksis i møta med barna, og jobbe aktivt for å endre praksis for å utvikle kvaliteten i barnehagetilbodet. **Døme på refleksjonsspørsmål:**

Arbeidsmåtene til barnehagen

Progresjon

Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom val av pedagogisk innhald, arbeidsmåtar, leiker, materiale og utforming av fysisk miljø

(Rammeplan kap. 8)

Fagområda

For hvert prosjekt skal det utarbeides et prosjektheft, som synleggjør hvilket fagområde man har jobbet med. Dette vil og bli synliggjort i periodeplaner på avdeling.

I Ratvikåsen barnehage skal personalet vere oppmerksomme på å utnytte de situasjonene som oppstår til å stimulere barns utvikling og læring.

Slik jobber Ratvikåsen med fagområdene:

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling (Rammeplan for barnehagen 2017).

- Vi skal bruke dagtavle kvar dag, for å førebu barna på kva som skal skje, og for å stimulere språkutvikling. Vi deler avdelinga i grupper under samlingane, for å gi barna gode føresetnader til å delta.
- Vi skal ha faste songstunder (til dømes før og etter måltid), for å gjenta utviklingstilpassa songar, rim og regler.
 - o Også songleikar skal nyttast jamt, både inne og ute.
 - o Song, rim og regler er med på å skape gode felles opplevingar.
 - o Dette er sosiale aktivitetar, som skapar samhald, meistring og glede, og vidarefører tradisjonar.
- Vi skal bruke måltida aktivt til samtaler omkring kva som har skjedd i dag, kva som skal skje vidare, om tema barna er opptatt av, osv.
- Vi skal sette ord på det vi gjer, og hjelpe barna å sette ord på egne ønsker, følelsar og tankar.
- Vi skal legge til rette for lesestunder og eventyrforteljing kvar dag.
 - o Det kan til dømes vere i fokustida, rundt matbordet og elles ved høve
 - o Samtaler kring innhaldet i bøker og eventyr er ein viktig del av lese/eventyrstunda.
- Det viktigaste for å lære å lese når ein byrjar på skole, er å klare å skilje lydar.
 - o Song, rim og regler er viktig for å øve opp lytteferdigheiter.
 - o For meir avansert lesing er ordforrådet viktigast, derfor vektlegg vi også samtalar, undring, og å lese i bøker med meir.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. (Rammeplan for barnehagen 2017).

- Vi skal legge til rette for balanse mellom aktivitet og kvile.
- Målet med å vere ute og på tur, er at barna skal få gode naturopplevingar, bli glade i å vere ute, og bli nysgjerrige på ulike naturfenomen.
- Vi skal lære barna tradisjonelle songleikar og regelleikar for å motivere til glede fylt og leikande aktivitet, gje felles erfaringar, og bidra til å inkludere alle born i meningsfylt samspel. Forslag til aktivitetar heng i grovgarderobe.
- Vi skal tilby barna næringsrike måltid. Døme på kva vi legg i dette er;
 - o Brød med grovhetsprosent over 75%
 - o Unngå salt og sukker
 - o Frukt eller grønnsaker til alle måltid i barnehagen.
 - o Økologisk og fullkorn så langt det er mogleg
 - o Vann som tørstedrikk
 - o Saft og søtsaker kun til spesielle arrangement
 - o Det er ikkje anledning til å ta med kake eller is til bursdag i barnehagen. Vi har fokus på barnet sin dag.

Kunst, kultur, og kreativitet

I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for å videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk. (Rammeplan for barnehagen 2017).

- Reggio-Emilia filosofien meiner at barn har 100 språk. Men ofte vert barna fråteken 99 av språka. I ytste konsekvens er det berre skriftspråk og verbalspråk som «tel med». Barna skal derfor få uttrykke seg på ulike måtar.
 - o Dei tilsette skal vere lydhøyre i høve til barna sine ulike uttrykk, og løfte fram ulike uttrykksmåtar i kvardagen.
 - o Døme på ulike uttrykksmåtar i kvardagen er song, dans, drama, utforskning av fysiske fenomen og elementa, teknikk og konstruksjon, digitalt med meir.

Vi skal til dømes nytte musikk, teljing, eller andre metodar, til å skape ei leikande, men til same tid føreseieleg og strukturert ramme i ryddetida.

- Prosjektarbeida skal gi rom for varierte kreative aktivitetar og materiell.
- Personalet skal også «legge ut spor» for å vekke borna si interesse for aktivitetar i årshjul og progresjonsplan. Til dømes:
 - o I forbindelse med markering av jul, karneval, påske osv.
 - o For å samle borna si interesse rundt eit tema i eit prosjekt
 - o For å føre eit prosjekt eller eit leiketema eit skritt vidare.
- Vi skal markere tradisjonar og høgtider
- Barna lager sine egne karnevalskostyme. Vi vel tema som har vore aktuelle den siste tida.
- Maurane (småbarnsavdelinga) lagar ikkje kostyme, barnehagen har egne karnevalskostyme til dei minste

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper. (Rammeplan for barnehagen 2017).

- Målet med å være ute og på tur, er at barna skal ha gode naturopplevingar og bli glade i å vere ute i naturen, og bli nysgjerrige på ulike naturfenomen
- Vi skal lære barna å ta vare på naturen. Til dømes har vi av og til med søppelpose + eingongshanskar, og plukkar med oss søppel vi finn i naturen.
- Vi skal bruke gjenbruksmaterial i stor grad i kreative prosjekt, og i leikemiljøa ute og inne.
- Vi plantar gulrøter, poteter, sukkererter med meir i blomsterkassene våre kvart år. Vi gir dei vann og næring, og passar på dei til vi kan plukke og ete det vi har dyrka. Det er oftast dei eldste barna som i størst grad er med på dette.
- Vi har også ripsbær, stikkelsebær og solbær på uteområdet, desse plukkar vi og et/frys ned til smoothie.

Antall, rom og form

Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger. (Rammeplan for barnehagen 2017).

- Vi skal vere medvitne på å bruke eit matematisk språk, og leggje til rette for matematiske aktivitetar i kvardagen. Til dømes ein godt utstyrt konstruksjonskrok er viktig.
- Fundamentale matematikkaktivitetar er:
 - o Forklaring og argumentasjon. Å kunne grunngje, forklare, resonnere og trekkje logiske slutningar
 - o Lokalisering. Å finne fram, orientere seg, lokalisering og plassering.
 - o Å skape noko. Former, figurar, mønster, symmetri, arkitektur og kunst.
 - o Teljing. Å bruke antallsord (mange/få/færrast/like mange/fleire enn osv.).
 - o Måling. Å bruke ulike måleeiningar og målesystem (til dømes tid, vekt, pengar, areal, lengde og volum)
 - o Leik og spel. Til dømes terningspel, puslespel, strategispel og gøymespel.

Etikk religion og filosofi

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft. (Rammeplan for barnehagen 2017).

I Ratvikåsen barnehage skal undring være en sentral del av prosjektarbeidene. Det er barns spørsmål, tanker og ideer som skal drive prosjektene videre.

- Etikk og filosofi handlar om å tenkje kritisk, logisk og sjølvstendig. Vi skal ta barna på alvor, og vere genuint interessert i kva dei uttrykkjer.
- Vi må i størst mogleg grad halde oss til barna sine formuleringar, og ikkje la oss freiste til å foreslå andre og «betre» formuleringar, tolkingar eller meiningar.
- Utforsking av omgrep kan vere ein god start på ei filosofisk samtale.
- Vi markerer samane sin dag kvart år.
- Vi markerer tradisjonar og høgtider.
- Dersom vi har familiar med andre tradisjonar og høgtider enn dei vi har i årsplanen, skal pedagogiske leiarar avklare med foreldra om dei ynskjer at vi også markerer nokre av deira tradisjonar og høgtider.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene. (Rammeplan for barnehagen 2017).

- Barna skal bli kjend med nærområdet til barnehagen. Vi går turar til Hatlaåsen, Bogeneset, Hatlevika, Ratvika stadion mm.
- Vi samarbeider med Hatlane omsorgssenter, og syng for bebruarane der på Lucia-dagen og St. hansaften.
- Vi er så heldige å ha Steinerskolen som nærmaste nabo, dei inviterer til framsyning av skodespel kvart år, og korpset deira spelar på 17.mai.
- Sjå også kapittel om barn sin medverknad. Førebuing til å bli en aktiv deltakar i eit demokratisk samfunn er også ein del av fagområdet «nærmiljø og samfunn».

Årshjul 2024/2025

Måned	Barnehagerute 24/25	Årshjul
August 24	1. Oppstart nytt barnehageår 12. Planleggingsdag, bhg stengt	Oppstart og tilvenning nytt barnehageår.
September 24		Brannvern uke 38 25. Foreldremøte
Oktober 24	29. Planleggingsdag bhg stengt	4. Bamsefest for barna 25. høstfest i barnehagen med foreldre, søsken og besteforeldre. Informasjon kommer. Personalet begynner juleforberedelser.
November 24		Foreldresamtaler fra slutten av oktober. Oppstart juleaktiviteter.
Desember 24	24. 25. 26. bhg stengt 31. bhg stengt	12. Lucia med i barnehagen med foreldre, søsken og besteforeldre. Jul og nyttår: Påmelding midlertidig plan i IST. 13. Vi syng på Hatlane omsorgssenter
Januar 25	1. barnehagen stengt (1.nyttårsdag) 2. planleggingsdag, bhg stengt 3. første dag etter nyttår	Forberedelser til samenenes nasjonaldag.
Februar 25		6. vi markerer samenenes nasjonaldag. 11. Karneval i barnehagen 0930-1200. Skolen vinterferie uke 8, legg inn eventuelt fri i IST.
Mars 25		Foreldresamtaler Maurene
April 25	17. bhg stengt, Skjærtorsdag 18. bhg stengt, Langfredag 21. bhg stengt, 2.påskedag 22.Første dag etter påske	Påske: Påmelding midlertidig plan i IST Foreldresamtaler Tretoppen
Mai 25	1.Barnehagen stengt 29. barnehagen stengt Kr.himmelfartsdag. 30. Planleggingsdag, bhg stengt	16. øver til 17.mai.
Juni 25	6. Planleggingsdag, bhg stengt, (siste planleggingsdag for barnehage året) 9. bhg stengt, 2. pinsedag	Besøksdager av nye barn og foreldre. Sommerfest for barn,foreldre og personalet. Foreldrerådet bestemmer dato og arrangerer. 24. Tretoppen synger på Hatlane omsorgssenter, Sankthansaften.
Juli 25	Barnehagen er stengt inntil 3 uker, hvilke uker drøftes i SU ila. høsten 24.	Nytt barnehageår starter 1.august 2025.

Kjelder

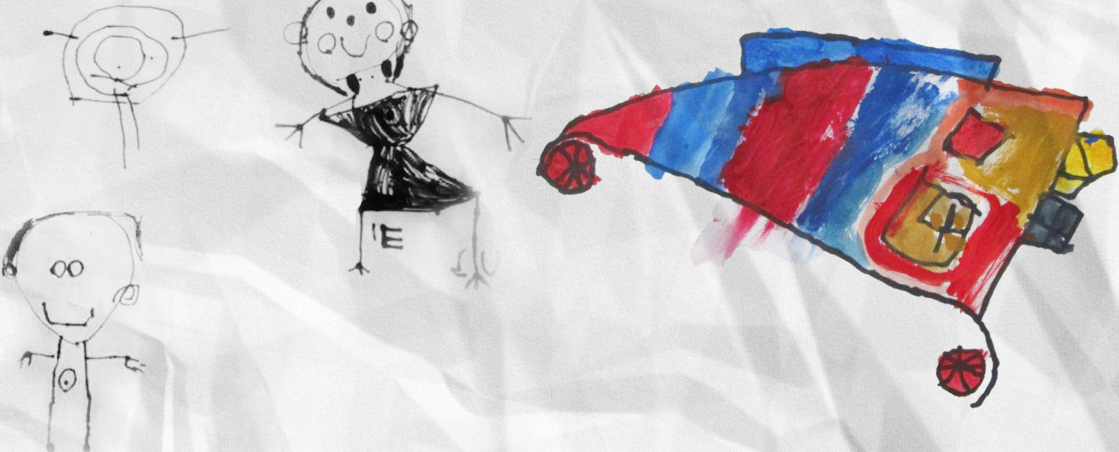
Rammeplan for barnehagen: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

Barnehagelova: <https://bit.ly/2yd6svp>

Stortingsmelding nr 6: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.st.-6-20192020/id2677025/>

FN's berekraftsmål: <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Barnekonvensjonen: <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/menneskerettigheter/barnekonvensjonen>

Kontaktinformasjon

Besøksadresse:

Ratvikåsen barnehage, Hatlaskaret 19, 6016 Ålesund

Telefonnummer:

Styrar: 926 28 811

E-post:

dagrunn.krogsaeter2@alesund.kommune.no

Avdeling Tretoppen: 476 20 647 / 906 36 417

Avdeling Maurane: 948 82 027

www.alesund.kommune.no

